

HUR MAN GÖR ETT FÄLLSKÄR

SENAST REDIGERAD APRIL 24, 2020

Ett säkert fällskär kan göras på många sätt. Vilken metod du ska välja styrs av trädets storlek, terrängens lutning och motorsågens storlek. Här är de vanligaste fällskärsmetoderna:

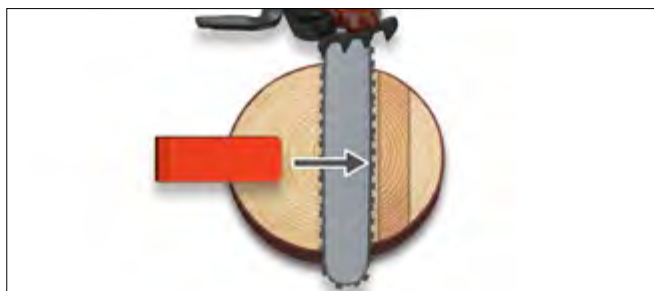
Fällskär rakt bakifrån

Vid fällning av små träd är det lättast att lägga fällskäret rakt bakifrån. Detta kan göras med eller utan barkstöd beroende på vilket träd som ska fällas.

METOD

Rakt bakifrån

Såga med dragande kedja (använd svärdets undersida) om du är ovan. På så sätt trycks inte sågen mot dig, vilket gör arbetet lite enklare. Annars går det fortare att såga med dragande kedja (spetsen av svärdet) eftersom du då kan stå kvar i samma position som när du gjorde riktskåret.

Det är mycket viktigt att fällskäret sågas parallellt med riktskåret för att säkerställa en jämn tjocklek längs brytmånen.

För små träd är det svårt att använda brytjärn eller fällkil. Om trädet lutar lite kan svärdet nypas fast. Som regel går det dock att trycka trädet framåt med handen eller använda en spikstång. Med en 4–5 meter lång spikstång går det att trycka tämligen tunga träd framåt.

Den här metoden kan också användas på tjocka träd så länge de inte lutar bakåt eller att det blåser motvind. Om trädet riskerar att falla bakåt, och är för tungt att trycka framåt, ska du ta hjälp av fällverktygen. Fortsätt i så fall att såga till en punkt där det går att sticka in en kil eller ett brytjärn i skäret. När du närmar dig den grovlek du vill att brytmånen ska ha, är det viktigt att den blir jämn grov.

Om fällskäret görs bakifrån på träd som lutar kraftigt, framåt föreligger fara och ökad risk för att trädet ska klyvas och orsaka personskada. Gör istället ett instick om det går och såga bakåt.

METOD

Fällskär bakifrån med hjälp av barkstöd

Barkstödet fungerar som en svängtapp mellan motorkroppen och svärdet. Placera barkstödet nedre spets vid den tänkta brytmånsbredden. Tryck vänster hand mot det främre handtaget samtidigt som du lyfter det bakre handtaget med höger hand. Såga med dragande kedja till önskad brytmånsbredd (måste vara jämn!). För in fällkilen i sågskäret när du kommit igenom halva diametern.

Det går också att såga från motsatt sida med en tryckande kedja och använda barkstödet övre spets. Den här sågmetoden ger emellertid ett mer oregelbundet resultat och ökar motormotståndet.

Sparad kant-metoden

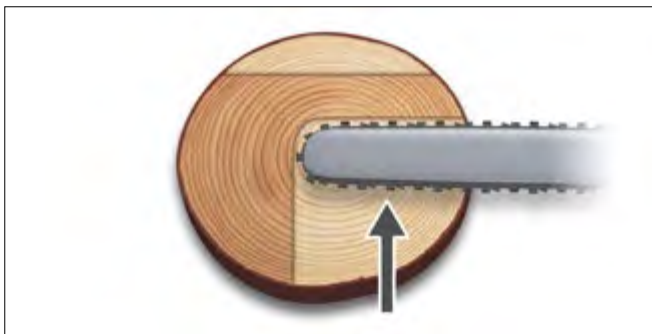
I stället för att såga runt hela traddiametern när du lägger ett skär bakifrån, sparar du med den här metoden ut en kil på motsatt sida. På så sätt hindrar du trädet från att falla bakåt och gör det möjligt att föra in ett fällverktyg i fällskäret.

METOD

Sparad kant-metoden, små träd

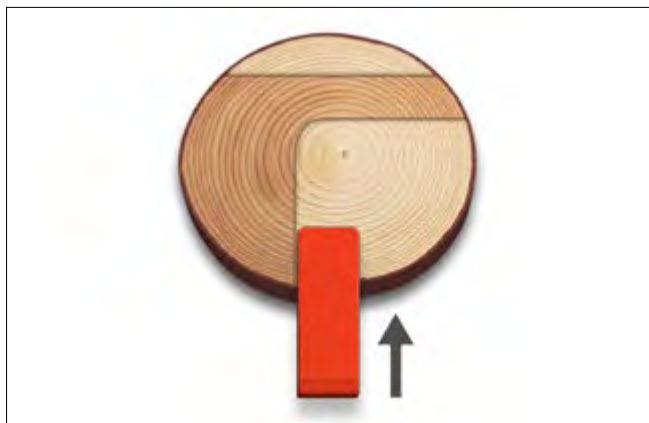
STEG-FÖR-STEG

1. Såga en del av traddiametern

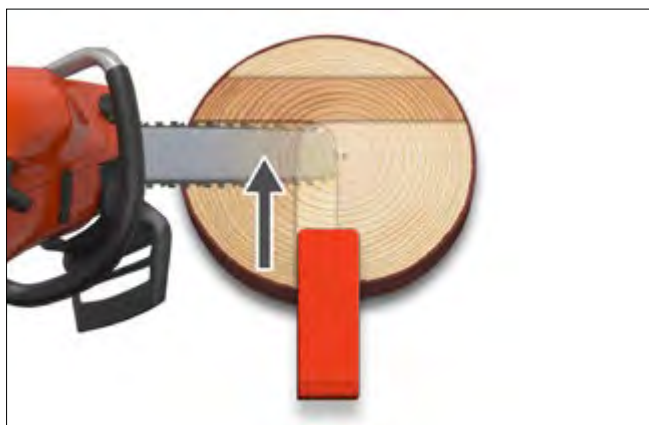
Gör ett skär bakifrån men spara ut en kant på motsatt sida av trädet.

2. Säkra trädet

Använd en kil eller ett brytjärn.

3. Såga av den sparade kanten

Skäret kan läggas något under det föregående skäret för att undvika att såga mot kilen eller brytjärnet.

Instick

För att kunna använda dig av säkra hörnet-metoden och svänga runt-metoden måste du klara av att göra ett instick. Detta innebär att du måste såga i trädet med spetsen på svärdet. Instick kan användas vid de flesta fällningsmetoder och påverkas varken av svärdets längd eller trädets storlek.

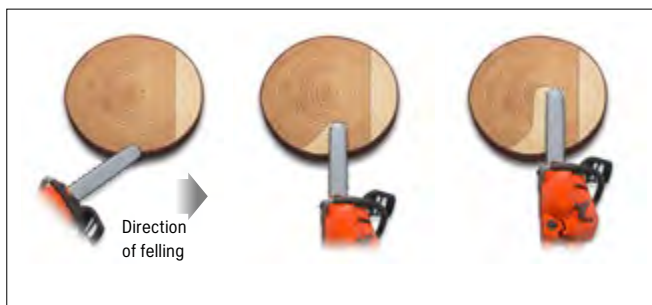

Det är viktigt att insticket sågas precis såsom beskrivs här. Avvikelser kan innebära allvarlig kastrisk eftersom svärdets spets används först.

METOD

Hur man gör ett instick

Lägg i full gas och placera nedre delen av svärdsspetsen (dragande kedja) något bakom önskad brytmån. När svärdsspetsen gått in i stammen ska svärdet vridas sakta tills det är parallellt med riktskåret. Tryck nu in svärdet i trädet så djupt som möjligt. Justera brytmånens grovlek mot slutet så att den blir jämn.

Säkra hörnet-metoden

Som namnet antyder lämnas ett hörn av trädstammen osågat för ett sista skär innan trädet fälls. En stor fördel med denna metod är att brytmånen kan sågas tydligt och inspekteras innan trädet fälls. Det sparade hörnet hindrar dessutom trädet från att falla bakåt. Metoden lämpar sig även för träd som lutar något framåt eller bakåt.

REKOMMENDERAD METOD

Säkra hörnet-metoden | Medelstora träd

För traddiametrar som är mindre än svärdets längd.

STEG-FÖR-STEG

1. Såga brytmånen med ett instick

Börja med att göra ett instick. Såga genom stammen färdigställ brytmånen med önskad bredd.

2. Såga bakåt med kvarlämnat hörn

Fortsätt att såga bakåt tills att svärdet har kommit igenom två tredjedelar av stammen. Dra tillbaka svärdet för att skapa ett 5–10 cm brett hörn. Fortsätt att såga hela vägen genom trädet. Det enda som återstår nu är ett hörn av osågat virke. Hörnet ska ha ungefär samma totalyta som brytmånen.

3. För in kilen

För in en kil i sågsnittet rakt bakifrån.

4. Såga av hörnet

Såga till sist av hörnet och låt trädet falla.

Säkra hörnet-metoden | Stora träd

För traddiametrar som är större än svärdet är långt.

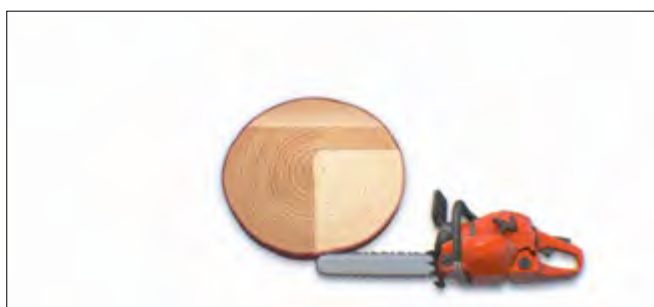
STEG-FÖR-STEG

1. Såga ett instick

Såga ett instick in till cirka 60 procent av trädets diameter.

2. Såga bakåt

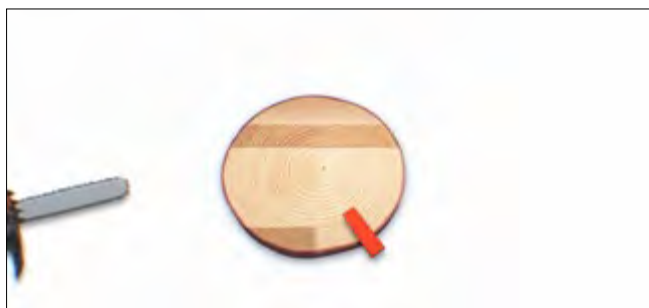
Såga rakt bakåt genom hela trädets.

3. Såga andra sidan av trädets.

Flytta dig till andra sidan av trädets. Gör ett instick in till 60 procent av trädets diameter och såga rakt bakåt tills att du har åstadkommit ett lagom stort hörn.

4. För in kilen

För in kilen eller brytjärnet.

5. Såga av hörnet

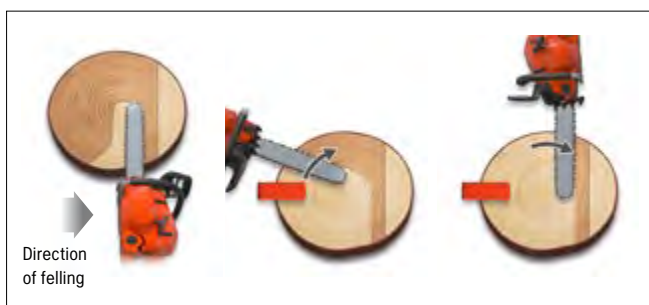
Såga slutligen av hörnet, helst diagonalt nedåt för att undvika att såga i brytjärnet/kilen.

Svänga runt-metoden

I den här metoden används också instick. För träd med större diameter än svärdet är långt.

METOD

Svänga runt-metoden | Stora träd

Gör ett instick som är så djupt som möjligt. Såga parallellt med riktskåret fram till lämplig brytmånstjocklek. Såga rakt bakåt, cirka en svärdsbredd. Vrid sågen runt stammen men undvik att såga i brytmånen. Glöm inte att pausa för att föra in kilen eller brytjärnet. Fortsätt att vrida sågen för att slutföra fällskåret och skapa en brytmån med enhetlig tjocklek och ett jämnt snitt (mycket viktigt!).